

UTSIKTEN BARNEHAGE

ÅRSPLAN 2017-2020

REVIDERT JUNI 2019

VELKOMMEN TIL UTSIKTEN BARNEHAGE!

Denne årsplanen skal gi foreldre, ansatte og andre interesserte et innblikk i hvordan vi jobber med å ivareta barnehagens samfunnsmandat. Rammeplanen stadfester at «Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet, ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling»

LITT OM VÅR BARNEHAGE

Utsikten barnehage er en foreldre-eid barnehage som ligger idyllisk til på Reistad i Lier. Barnehagen er Reggio Emilia inspirert og har fokus på at barna skal ha et positivt og godt forhold til friluftsliv, og et sunt og variert kosthold. Barnehagen har fire avdelinger som er tilrettelagt for barn i forskjellige aldre, med plass til 70 barn. Utsikten barnehages visjon er:

Vi utgjør en stor forskjell!!

BARNEHAGENS ÅRSPLAN

Barnehagens årsplan er utarbeid av personalet og ledelsen i barnehagen. Den skal, sammen med avdelingenes handlingsplan danne grunnlag for barnehagens innhold. Årsplanen gjennomgås og godkjennes av samarbeidsutvalget i barnehagen.

Årsplanen skal fungere som:

- informasjonskilde og utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å medvirke.
- arbeidsredskap for personale.
- sikring av kvaliteten på barnehagens innhold.
- informasjonskilde til eiere, politikere, samarbeidspartnere og andre interesserte.
- grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen.

BARNEHAGENS PEDAGOGIKK

Utsikten barnehages pedagogiske arbeid har sitt grunnlag i Barnehageloven, Rammeplanen og barnehagens årsplan. Rammeplanen for barnehager fastslår at «barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, dannelse, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.»

Utsikten barnehage er inspirert av en pedagogisk filosofi utviklet i den italienske byen Reggio Emilia. Våre arbeidsmetoder og pedagogiske grunnsyn er derfor preget av dette. Filosofien er ikke basert på en bestemt metode eller teori, men handler om hvordan vi forholder oss til barnet. Den bygger på en dyp respekt, og sterk tro på barnets iboende muligheter. Den grunnleggende tanken er at barn lærer gjennom å konstruere sin egen kunnskap i samhandling med andre barn, omgivelsene sine og kompetente, nysgjerrige voksne. Barn ses som medskaper av sin kultur og kunnskap. Denne tanken gjenspeiles også i rammeplanen hvor det legges vekt på medvirkning og en demokratisk tankegang: «Barnehagen skal fremme demokrati og et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta.»

Pedagogens viktigste rolle blir å være lydhør og legge til rette for gode møteplasser, anerkjennelse av enkeltbarnet, og barnas kultur. Pedagogen skal gi barnet mulighet til utvikling ved å stille spørsmål, utforske og undersøke relasjoner og omgivelser. Pedagogene skal være voksne som tørr å gi barna tid og muligheter for refleksjon, og som involverer barna på en slik måte at læring og utvikling foregår på barnas premisser.

BARNES MEDVIRKNING

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet». (Rammeplanen)

Strukturen og planene i Utsikten Barnehage formes slik at barna har mulighet til medvirkning. Det skapes rom for barns egne synspunkter, medbestemmelse og utfoldelser, innenfor trygge rammer som ivaretar det enkelte barnets alder og modenhet. Barnas undring og refleksjon blir tatt på alvor og de voksne møter dem med et åpent sinn. Barna skal oppleve at de har betydning for fellesskapet og at det vises respekt for deres tanker, følelser og betydning for samfunnet.

Demokratiske verdier med mulighet til å medvirke, på sin måte, i sin egen hverdag, og til fellesskapets beste, er grunnleggende elementer både i Rammeplanen og i Reggio Emilia filosofien.

«**Tvert imot, det er hundre som fins**» (Malaguzzi Loris)

*Et barn er laget av hundre.
Barnet har hundre språk
hundre hender
hundre tanker
hundre måter å tenke på
å leke og snakke på.*

*Hundre, alltid hundre
måter å lytte på
å undres på og like på
hundre lyster til å forundre seg og like
hundre lyster til å synge og forstå
hundre verdener å oppdage
hundre verdener å finne opp
hundre verdener å drømme fram.*

OMSORG, LEK, LÆRING OG DANNING

Små barn har rett til, og skal møtes med varme og omsorg. Vi ønsker at omsorg og varme skal prege alle situasjoner i hverdagen slik at det kommer til uttrykk under måltider, påkledning, når barn leker og lærer, stelles og legges. Sosiale stunder der barn og voksne tar seg tid til å tøyse, tulle, snakke med hverandre og forsvinne i øyeblikket er viktig i hverdagen.

God omsorg preges blant annet av lydhørhet, nærhet, innlevelse, evne og vilje til samspill. Personalet har ett ansvar for å utvikle og opprettholde et trygt og inkluderende miljø som fremmer lek og trivsel, og hvor barnas egne omsorgshandlinger styrkes og verdsettes. Det skal legges til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet, og barna seg imellom. Å gi barn mulighet til å gi, og ta imot omsorg fra hverandre er viktig for å fremme utviklingen av sosial kompetanse og skape et godt barnehagemiljø

BARNES KULTUR OG LEKENS BETYDNING

Barns kultur handler mye om leken. Barn lærer og utforsker i lek. Leken er en del av barnas væremåter og uttrykksformer. Den bidrar

til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement. Enten om de leker alene, eller sammen med andre.

Barn trenger tid til å leke, alene, sammen med andre barn og sammen med voksne. Leken er en arena for utvikling og læring, for sosial og språklig samhandling.

Omsorg, lek og læring må ses i sammenheng, og det er særdeles viktig å ha i fokus at leken har en særskilt betydning for barn. En forståelse for leken som både barnas livsform og læringsform, er med på å styrke barnas trivsel og barnehagen som læringsarena.

Rammeplanen sier at lekens egenverdi skal anerkjennes og at den skal ha en sentral plass i barnehagen. Å få delta aktivt i lek, utvikle sosial kompetanse og oppleve vennskap er viktig for barns selvfølelse og læring. Det å få delta, oppleve samhörighet og glede, humor, spenning og engasjement i lek fører til trivsel og tilhörighet, og støtter om en positiv selvoppfattelse senere i livet. Utsikten barnehage skal ha lydhøre voksne som sørger for gode vilkår for lek og vennskap, som har respekt for lekens egenverdi og som lager rom for barnas egen kultur.

SOSIAL KOMPETANSE

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill.» (Rammeplanen) Dette inkluderer evnen til innlevelse i andre menneskers følelser, forståelse for andres perspektiv og evnen til samarbeid med andre. Evnen til å

vise omsorg for andre, mestring av sosiale koder for samspill, evnen til å inkludere og dele med andre og evnen til å hevde seg på en positiv måte i gruppen inngår i ferdighetene. En av barnehagens viktigste oppgaver blir å styrke og utvikle sosialiseringssprosessen hos barna.

Konflikt er en del av denne prosessen. Det kan være forskjellige årsaker til konflikt, slik som forskjellige interesser, forskjellige meninger eller roller som vi har til daglig. Konflikter er i seg selv ikke nødvendigvis negative, de kan være en lærerik kilde til utvikling og selvforståelse. I utviklingen av sosial kompetanse tilegner barn seg kunnskap om hvordan konflikter eller uenigheter kan løses på en god måte.

Konfliktløsning berører mange aspekter i utviklingen av sosial kompetanse hos barn. Gjennom konfliktløsning utvikler barn evnen til å se andres perspektiv og lærer å forstå ulikheter (empati og rolletaking), de kan lære å anerkjenne andres perspektiv og vise omsorg (prososial atferd). Barn kan lære å diskutere på en positiv måte og sette ord på egne følelser (positiv selvhevdelse). De kan utvikle forståelse for andres og egne svakheter og styrker. Erfaring og observasjoner av barnas konfliktløsning viser at det kan oppstå vennskap med god kvalitet og bevissthet om seg selv og andre som resultat av prosessen.

LIVSMESTRING

Utsikten barnehagen har et langsiktig perspektiv på det arbeidet vi gjør i barnehagen i dag: Personalet jobber for at barna skal ha en trygg og god hverdag med muligheter til å oppleve livsglede, mestring og læring i hverdagen, samtidig som de lærer å omgås andre og møte motgang på en god måte, både i nuet og i fremtiden. Barnas psykiske og fysiske helse, samt følelse av egenverd ivaretas

ved at personalet aktivt jobber for å skape et godt og inkluderende miljø som hindrer at barn opplever utestenging, mobbing, eller krenkelser.

SAL, VÆRE SAMMEN og INKLUDERENDE BARNEHAGE- OG SKOLEMILJØ

Barnehagen deltar i Lier Kommunes SAL- prosjekt (Sunne og aktive liunger), som har som mål å styrke barnas fysiske og psykiske helse. Prosjektet setter fokus på bevegelsesglede gjennom daglig fysisk aktiviteter, og gode matvaner gjennom et variert og sunt kosthold. Barnehagens arbeid med å skape en god hverdag og et godt barnehagemiljø gjøres også, blant annet, gjennom deltakelse i «Inkluderende barnehage- og skole miljø». Dette er en nasjonal satsing som har fokus på å heve og styrke de ansattes kompetanse på arbeidet med å skape gode barnehage-miljøer, og bli bedre på å forebygge, avdekke og håndtere krenkelser, mobbing og negative handlinger.

Barnehagen deltar også, i regi av Lier Kommunen, i «Være Sammen»; et kompetanseløft for barnehageansatte som legger vekt på en felles oppdragsstil, den autorative voksne. Dette er en oppdragsstil der voksne danner trygge rammer for barn gjennom å være varme og tydelig grensesettende. Personalet skal, gjennom å ha gode relasjonskompetanser og en autorativ voksenstil, forsterke positive, og forebygge negative handlinger og adferd blant barna. Arbeidet med SAL, Være Sammen, og Inkluderende barnehage- og skolemiljø er flettet i, og støtter om hverandre og vårt arbeid med livsmestring.

OVERGANGER

I løpet av barnehagetiden får barna mange nye erfaringer og opplever flere overganger og endringer i sine hverdager. Det være seg det første møte med barnehagen som omsorgsgiver, den daglige overgangen fra hjem til barnehage, eller fra barnehage tilbake hjem ved dagens slutt. Barn opplever overganger når de slutter med en aktivitet og begynner en annen, flytter fra en avdeling til en annen avdeling, eller når de slutter i barnehagen for å begynne på skolen. Rammeplanen sier at barnehagen skal bidra til at barnehagetiden slutter på en god måte, og at barna møter skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Utsikten barnehage har faste rutiner som skal gjøre overgangene så gode som mulig når barna begynner i barnehagen, skifter mellom daglige aktiviteter, når de begynner på ny avdeling, eller på skole og SFO.

KOSTHOLD

«Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan være livet ut.» (Rammeplanen) Utsikten barnehage ønsker å fremme et godt forhold til mat og tilbyr barna et sunt og variert kosthold, samt videreføre norske mattradisjoner. Vi ser på måltidene som viktige sosiale samlingspunkter i løpet av dagen og legger vekt på at det skal være gode rammer rundt måltidene. Det skal alltid være rom for sosialt samvær og tid for gode samtaler.

Ved å delta i mat- og måltidsaktiviteter, dyrking og stell av planter, ønsker vi å introdusere barna til flere sider av mat-produksjon, gi dem erfaring med et variert kosthold, og fremme et godt forhold til sunn mat. Gjennom samtaler og diskusjoner skal barna få en grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat bidrar til god helse.

For å fremme og lære barna sunne matvaner, gjør vi dette i Utsikten barnehage:

- har egen kokk og kjøkkenansvarlig på huset
- tilbyr frukt og grønt til alle måltidene
- serverer varm mat flere ganger i uken
- inkluderer barna i matlagingen
- legger vekt på å kjøpe kortreist og ferske råvarer
- deltar i prosjektet «Sunne og aktive Liunger» (SAL)

FRILUFTSLIV

Utsikten barnehage ser på naturen som en viktig arena for barns lek, læring og utvikling. I Rammeplanen står det at «Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.» (Rammeplanen)

Vi har umiddelbar nærhet til skog og mark med skogen som nærmeste nabo. Vi har port rett ut til skogen med to flotte leirplasser; en rett på utsiden av barnehagens gjerde og en litt lenger opp i skogen. På leirplassene har vi lavvo, bål plass, hinderløype og ulendt terreng som barna ivrig utforsker. Med utgangspunkt i barnas alder og fysisk utvikling, legger vi også ut på tur til andre steder i lokalsamfunnet og i nærmiljøet vårt. Vi har faste turplasser slik som Solplassen oppe i skogen, som ligger i en liten lysning blant blåbærlyng, med flotte trær som barna liker å klatre og leke i.

Vi jobber med at barna skal ha positive holdninger til friluftsliv, lek og turer ute. Barna oppmuntres til undring og oppdagelse i naturen, til kreativ lek gjennom bruk av naturmaterieell i forming og i lek.

Barn er kroppslige aktive og uttrykker seg mye gjennom kroppen. Turene i skogen gir mulighet til bevegelse hvor motorikk og kroppsbeherskelse blir utfordret når de ferdes ute i ulendt terreng. Gjennom kroppslig aktiviteter ute og i naturen lærer barna verden og seg selv å kjenne.

Vi ønsker å fremme viktigheten av å ta vare på naturen og snakker med barna om dette, og slik bidra til bærekraftig utvikling.

PEDAGOGISK DOKUMENTASJON

Pedagogisk dokumentasjon er et arbeidsredskap for barna og de ansatte i barnehagen, som brukes til informasjon og refleksjon. Bilder, månedsplan, årsplan, handlingsplan og barnas egne arbeid er noen av dokumentasjonene som brukes i barnehagen, og som gir barn og personale mulighet til å se og bearbeide erfaringene sine. De ansatte bruker forskjellige typer dokumentasjon i eget og felles vurderingsarbeid, til å lære av egen praksis og til utvikling av barnehagens pedagogiske virksomhet.

"gjennom pedagogisk dokumentasjon har vi mulighet til å se barnet på nytt - om og om igjen - og vi gjør oss synlige for oss selv."

(Hillevi Lenz Taguchi)

FAGOMRÅDER

Rammeplan for barnehager beskriver fagområder som skal ligge til grunn for innholdet i barnehagens virksomhet. De syv fagområdene er en gjennomgående del av barnehagens hverdag og skal sees i sammenheng. Gjennom blant annet prosjektarbeid og hverdagsaktiviteter vil flere fagområder alltid være representert samtidig.

PROGRESJON

Rammeplanen slår fast at alle barn skal oppleve utvikling og erfare fremgang. Utsikten barnehage legger til rette for at alle barn skal oppleve fremgang og læring gjennom varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter på hver avdeling. Avdelingene er tilpasset forskjellige aldre og modningsnivå. Ved bytting til ny avdeling blir barna introdusert til nye leker, materialer, perspektiver, erfaringer og opplevelser. Samtidig får de mulighet til å oppleve gjentakelse og gjenkjennelse. Barna opplever progresjon gjennom en bevisst bruk av materialer, bøker, leker og utstyr gjort tilgjengelig for dem.

«Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger.»

(Rammeplanen)

ÅRSPROSJEKT

Hvert år velger vi et spennende tema som årsprosjekt. Valg av tema og prosjekt springer ut ifra barnas interesser og blir en rød tråd gjennom året. Hvordan årets tema bearbeides og omhandles er opp til hver avdeling og varierer ut ifra barnas alder og avdelingenes valgte innfallsvinkel.

Prosjektarbeidet kulminerer i en årlig kunstutstilling, hvor vi stolt viser frem til familie og andre interesserte det vi har jobbet med i løpet av året. Mere informasjon om årsprosjektet finnes i avdelingenes handlingsplan.

VÅRE AVDELINGER

Vi har fire aldersinndelte, men ikke aldershomogene, avdelinger. Informasjon om avdelingene og avdelingenes handlingsplaner legges ut på vår nettside sammen med årsplanen. Våre avdelinger er:

MEISENE (1-2 åringer)

SPURVENE (2-3 åringer)

UGLA (3-4 åringer)

HAKKESPETTEN (4-5 åringer)

FORELDRESAMARBEID

Et godt samarbeid mellom foreldre og barnehagen er viktig for å skape trygghet og trivsel for barnet. For å imøtekomme dette etterstreber vi at barn og foreldre møtes med en positiv og åpen holdning. Vi ønsker en god informasjonsflyt med daglig kontakt og

gjensidig utveksling av informasjon. Vi vil sørge for at foreldre får god informasjon gjennom avdelingens oppslagstavler, barnehagens foreldreside på nett og e-post. For å styrke samarbeidet gjør vi dette:

- Gir nye foreldre mulighet til en foreldresamtale før barnet begynner i barnehagen.
- Tilbyr foreldresamtale minst en gang i året og ellers etter behov.
- Inviterer nye foreldre til "Første foreldresamtale" og "Nye barn og foreldre-treff" ved oppstart i barnehagen.
- Holder foreldremøte en eller to ganger i året.
- Arrangerer flere årlige sammenkomster for, og med barnas familie; høstsuppe, Lucia, påskefrokost, sommerfest og en årlig kunstutstilling.
- Har foreldrerepresentanter på hver avdeling som medvirker i barnehagens organisering og innhold gjennom deltakelse i SU og FAU.
- Har et styre sammensatt av representanter valgt av foreldre og ansatte.

FORELDRESAMTALER

Barnehagen tilbyr to foreldresamtaler i året, en om høsten og en om våren. En av samtalene er obligatorisk mens den andre er etter foreldrenes eget ønske. Foreldre kan ellers be om en samtale når de måtte ønske det. Barnehagen innkaller også til samtale ved

behov. Alle skolestartere har en siste samtale før de begynner på skolen.

FAU

Foreldrearbeidsutvalget består av foreldrerepresentanter fra hver av de fire avdelingene i barnehagen og deres vararepresentanter. FAU velger igjen to personer til å være foreldrerepresentanter i SU. FAU har en miljøskapende rolle og organiserer blant annet dugnader og andre arrangementer for barn og foreldre. FAU avgjør hvert år hvilke arrangementer de vil gjennomføre.

SU

Samarbeidsutvalget består av foreldrerepresentanter, ansattes representanter og styrets representant. SU skal sikre et godt samarbeid mellom barnas foreldre og barnehagen, ta opp saker som er viktig for barnehagens innhold og virksomhet. Dette kan for eksempel være aktiviteter for barna, brukerundersøkelser, personalstatus, temaer til foreldremøter, driftsendringer osv.

Sakene kan være meldt inn av foreldre, FAU eller være noe SU selv ønsker å ta tak i.

SAMARBEID MED ANDRE INSTANSER

Barnehagen er partnerbarnehage med Universitet i Sørøst-Norge og tar imot praksisstudenter fra barnehagelærer-utdanningen flere ganger i året. Vi tar også imot elever fra videregående skoler som tar yrkesfaglig fordypning i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

For å ivareta barns utvikling på en helhetlig og best mulig måte samarbeider barnehagen også jevnlig med andre tjenester og offentlige hjelpeinstanser i kommunen.

Aktuelle samarbeidspartnere kan være:

- PPT - Pedagogisk Psykologisk Tjeneste
- Barneverntjenesten i Lier
- Grunnskolen
- Helsestasjon i Lier
- Utdanningsinstitusjoner
- Andre barnehager
- Lier kommune

VELKOMMEN til Utsikten barnehage!